

Velja v Ljubljani:

celo leto	K 56—
pol leta	" 28—
četrt leta	" 14—
en mesec	" 5—

Velja po pošti:

za celo leto naprej	K 60—
za pol leta	" 30—
za četrt leta	" 15—
za en mesec	" 5-50

Jugoslavija

Na pismenem naročbe brez pošiljave denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošljejo naročnino po nakaznici.

Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 63 mm širok prostor za enkrat 25 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu števil. 19.
Upravništvo je na Marijinem trgu števil. 8. —
Telefon števil. 360.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Ustava kraljevine SHS.

Dolga stoletja smo trpeli kot brezpravnih sužnjev, kot ponižani podaniki pod nemško-madžarskim gospodstvom. Naše pravice so bile le na papirju, v resnici pa smo bili navadni sužnjev, ki ne smejo migniti niti z očesom brez dovoljenja svojega gospodarja.

Toda tudi suženj se naveliča večnega trpljenja. Cilj vsega življenja je svoboda in po tej svobodi smo hrepeneli tudi mi. Napenjali smo svoje mišice, da zdrobimo okove, v katere so nas okovali naši tirani. Zahtevali smo svoje pravice: združenje z brati Srbi in Hrvati v enotni svobodni državi.

Po več kot štiriletnem neznošem trpljenju svetovne vojne smo strli suženjske verige in uničili tiranstvo nemško-madžarske gospode.

Solnce svobode je zasijalo nad našo domovino in prvokrat smo zadihali zrak politične prostosti v združeni državi Srbov, Hrvatov in Slovencev. Postali smo svobodni državljani in naše pravice so res naše pravice.

8. t. m. pa so objavile „Službene Novine“ v Belgradu začasno ustavo kraljevine SHS. Nova ustava je izdelana na podlagi dosedanje srbske ustave in je stopila takoj v veljavo.

Glavne določbe ustave so sledeče: Kraljestvo SHS je dedna ustavna monarhija z narodnim zastopstvom.

Vsi državljani kraljestva SHS so pred zakonom in pred oblastmi enaki.

Državljanom kraljestva SHS se ne morejo ne dati ne priznati naslovi plemstva.

Osebnostna svoboda državljanov je zajamčena.

Za politične zločince ni smrtna kazni, razen za izvršen ali poizkušen napad na vladarjevo osebo ali kakega člana kraljeve hiše.

Lastnina je nedotakljiva, bodisi kakršnekoli vrste. Nikogar se ne more prisiliti, da bi svoje premoženje odstopil za državne ali druge javne potrebe, niti se ne more lastninska pravica zaradi tega omejiti, razen kjer zakon to dopušča in proti zakoniti odškodnini.

Kazen zaplembe premoženja se ne more odrediti.

Svoboda vesti je neomejena. Vse vere so svobodne in stoje pod zakonitim varstvom, v kolikor ne kršijo obstoječih zakonov javnega reda ali npravnosti.

Pouk je svoboden, obisk ljudske šole obvezen.

Ne more se odrediti ne cenzura ne kaka druga preventivna odredba, s katero bi se preprečila izdaja, prodaja ali kolportaza spisov in časnikov. Samo za časa vojske se more odrediti vojna in diplomatska cenzura.

Kralj sklicuje narodno zastopstvo. On odpira in zaključuje seje narodnega zastopstva osebno, s prestolnim govorom ali potom ministrskega sveta, s poslanico ali z ukazom. Tako prestolni govor kakor poslanico in ukaz morajo protipodpisati vsi ministri.

V slučaju, kadar po določbah te ustave ostane prestol brez naslednika, vzame ministrski svet kraljevo oblast v svoje roke. Ministrski svet je tedaj dolžan, da najdalje v enem mesecu po kraljevi smrti skliče Narodno zastopstvo, ki naj določi o prestolu.

Začasno narodno zastopstvo sestavljajo poslanci srbske narodne skupščine in poslanci narodnih organizacij iz ostalih pokrajin kraljestva SHS.

Nadaljne določbe ugotavljajo, da mora biti narodno zastopstvo stalno zbrano, da se bodo volitve v konstituantno vršile svobodno in neposredno na temelju enake in splošne volilne pravice. Volitve bodo tajne. Volilec more biti vsak, kdor je po rojstvu državljani kraljestva SHS; kdor se je doselil, mora bivati v kraljestvu vsaj 5 let. Določbe, kdo more postati poslanec, so ostale iste kakor v stari ustavi.

Poslovnik srbske narodne skupščine postane pravilnik narodnega zastopstva, ki ga more po potrebi izpremeniti.

Šesti del govori o ministrih, njihovih dolžnostih in odgovornosti.

Okraji, okrožja (županije) in občine imajo svojo samoupravo. Samoupravne volitve so neposredne.

Delokrog in odredbo samoupravnih okrožnih okrajnih in občinskih oblasti in njihovo medsebojno razmerje urejajo posebni zakoni.

Državne finance, državno gospodarstvo in državno premoženje, določa, da plačuje davke državi vsak državljan in da se plačuje neposredni davek po premoženju.

Enajsti del govori o glavnem nadzorstvu.

Državna služba določa, da imajo vsi državljani v vseh strokah državne službe enake pravice; uradniki so v službi odgovorni in imajo pravico do pokojnine.

Cerkev, šola in dobroteljni zavodi, določa, da pripada notranja uprava dotičnim duhovnim oblastem. Duhovne oblasti stoje pod nadzorstvom ministra za bogočastje. Vse javne in zasebne šole in drugi zavodi stoje pod nadzorstvom državne oblasti. Dobroteljni zavodi in posvetne ter dobrotelne ustanove morejo obstajati nadalje, ako jih odobri državna oblast.

Vsak je dolžan služiti v armadi. Službeno dobo in način določa poseben zakon. Stanje armade se bo določalo vsako leto z zakonom o državnem proračunu.

Trpini.

Po 18 letnem učenju sem l. 1911 končal pravniške študije ter vstopil kot pravni praktikant k sodišču, da absolviram predpisano enoletno sodno prakso. Po enoletnem brezplačnem garanju pri sodišču posvetil sem se odvetništvu ter dobil mesto z mesečnimi K 120—, pozneje pri drugem šefu z mesečnimi K 150— in pri tretjem s K 180— končno K 200—. Zaradi preobložitve z delom nisem nikdar našel časa, premišljevali o tem, da vsak piše in vsak trgovski pomočnik brez predizobrazbe služi mesečno vsaj polovico več in to že od 18. leta naprej. Tri in pol leta so tako minila in pričel sem polagoma, da bi svoj položaj čimprej izboljšal, s pravico za odvetniški izpit. Pa prišla je vojna in, kot človeka, ki se je zanimal tudi nekoliko za politiko, uхватili

so me že pri prvem prebiranju ter me poslali k vojakom. Ob izbruhu vojne mi je šef znižal plačo za K 40—, od trenutka pa, ko sem pričel služiti vojake, mi je bila edina plača „lenunga“ — 16 vin. dnevno, moja žena pa je dobivala dnevno vzdrževalnino 77 vinarjev (pozneje K 160) s katero je plačevala stanovanje K 40 — mesečno. To je bila vzdrževalnina.

Pri vojaki sem dobil seveda oznacbo p. u. in vlačili so me semintja po Lebringu in drugod. Kot p. u. nisem imel dostopa v častniško šolo in ostal sem ves čas svojega 40 mesečnega vojaškega službovanja poslušen „mož“. Prosil sem za sprejem k vojaškemu sodišču, moj protektor pa mi je z grozo pisal o nosu, ki ga je dobil, ker je priporočal p. u. moža. Ni kazalo torej drugega, kot pisati po barakah, pisarnah in magacinih; v tem duhamornem delu je gnilo juridično znanje v pozabnosti, ostalo je le upanje, da se sistem zlomi in da pride zadoščenje.

Tolažilna je bila odredba z dne 21. avgusta 1916 drž. zak. števil. 268, s katero je avstrijsko justično ministrstvo izreklo, da se bo štel čas vojaškega službovanja v predpisano 7 letno pripravljaln dobo, ako ima dotičnik 1/2 leta sodne in 2 leti odvetniške prakse. Manj tolažilno pa je bilo videti, kako srečnejši kolegi pridobivajo, živeti v prostosti, na praksi, na plači in kako zbivajo izpite, olajšane vsled vojnih razmer in kako zasidajo mesta.

Jugoslavija nam je dvignila pogum, ker smo pričakovali, da bo spoznala krivico, ki se je nam godila, in jo bo popravila s tem, da nam bo šla na roko pri izpitih, da jih bo, če že ne popolnoma spregledala, vsaj olajšala in nam na ta način pripomogla, da čimprej pridemo do samostojnosti in vsaj deloma doidemo one tovariše, ki niso bili vojaki.

Toda Jugoslavija obrača drugače in čudne stvari se slišijo iz odvetniške zbornice in iz sodišča. Neki visok gospod je izjavil na tozadevno interpelacijo: slovensko odvetništvo je bilo na dobrem glasu in pri tem nočemo ostati. Gospodje, ki so se vrnili od

VLADIMIR LEVSTIK.

21. nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

Ali Smučiklas je užival v tej ceremoniji odmeve svojih donjuanskih let, ko je trud še kaj zalegel; vsaka najmanjša procedurica je dramila v njegovem duhu mrgolenje davnih ljubic in mlačno srečo ur, ki jih je bil pregrešil z njimi. Zadovoljno si je pogladil sivkasti strnišči ter krenil k zajtrku; povest o grofu in profesorju se mu je zdela kaj pripravna za razgovor pri kavi.

Nič hudega sluteč je stopil z raskavo dobrodušnim smehljajem pod brki v prisojno obednico, natačeno z rezljanim hrastovim pohištvom in pisano bazarno ropotijo; duh kave, meda in prigrizkov mu je vabljivo planil v nosnice. Razen Egon, ki je očividno še delal pokoro za veselo noč, je bila zbrana vsa rodbina okrog belo pogrnjene mize. Gospa Tončka Smučiklasova, plavalasa koščenka, grobe polti, je naveličala drugošolcu Gvidonu že tretjo skodelico; navadno se je sladko ozrla možu naproti, danes pa jo je očividno skrbelo, da ne bi razlila mleka. Odvetnik je zaslutil, da se kuja, ker se je vrnil pozno in ni prišel po lahko noč. Kljub svoji zreli starosti je nosila gospa Tončka čedalje bolj grotesno izrezane domače obleke ter mučila soproga z vedno bujnejšimi čustvi. Tudi hčeri, dvaindvajsetletna Nina in osem let mlajša Silva, sta pozdravili krmežljivo, ne da bi skočili očetu v objem. Nervozno je stisnil zobe in s

težavo premagal jezo, ki mu je bliskoma skrčila obraz.

»Dobro jutro, smučiklasje, dobro jutro!« je zaklical z nepristnim glasom, delaje se slepega, v srcu pa trdno odločen, da vpricho vseh nahruli ženo radi njene zadnje nezvestobe, ako ne bo miru.

Mrtvaška tišina; kakor gluha je mazala Tončka svoj med na kos maslene štruce. Briljanti na njenih vzlatih prstih so lučali Smučiklasu gnevne žarke, in mozolec na levi nosnici je skakljaj, v znak, da nabira solze. Požrešna Silva se je davila s kosom gnjati; Nina je obletela z zelenkastimi zenicami najprej mater, nato očeta, pomežiknila mu je in se mu namuznila v skodelico.

»Ali že veste najnovejšo novico?« je vprašal odvetnikas poslednjim ostankom svoje priljudnosti.

Soproga niti ni povzdignila oči.

»Kaj je, papa?« se je oglašila Nina, videč, da je oče zagrabil za prst in ga zdaj zdaj potegne z vsem skupaj z mize. »Ničesar nismo slišali.«

»Pohlin se je zbratil z nekakšnim grofom; ne s tukajšnjim, od zunaj je prišel. Velika zver mora biti; je hropel Smučiklas pretrgano, nabačaje gospo Tončko na ost svojega pogleda. »Ves čas, odkar sta se zbratila, tičita neprestano skupaj. Včeraj je bil grof pri njem; ljudje pravijo, da se zanima za Vido, kar sevé ne more biti res. Toda lahko si misliš, kako se napihujemo.«

Izraz obličja, s katerim je Smučiklas povedal svojo novico, je bil podoben ultimatu; ali veter se

je obrnil tudi brez tega. Vsa četvorica je zazijala; Silvi se je zaletelo, Nini je padla žlica iz rok, in Gvidon je urno porabil priliko, da se zareže na vse grlo. Gospa je pozabila vso užaljenost ib ploskala z rokami.

»Ni mogoče!« je zasvirala s strmo modeliranim glasom in naostrenimi ustni, kar je smatrala za fino.

»Ah, kaj praviš! To je vendar...«

»Nezaslišano,« je povzela Nina. »Kakšen pa je tisti grof? Izbirčen ne kakor kaže.«

»Ampak Pohlin je izbirčen!« Iskra zavisti je žetlela v maternih očeh. »On duha, kaj mu bo za čast in slavo pred ljudmi: Ne, veš kaj, Josip —!«

»Da, naš stari se je posladkal,« je ušlo tudi Smučiklasu, katerega je minevala jeza. »Hudirja, grofi ne leže po cesti kakor... Le on, nesrečnež, kaj je zgrešil, da je padel v roke temu dehorju; ali si res ni vedel finejše družbe?«

»Saj to sem hotela reči!« je vzkliknila Smučiklasa: črte njenega naprašnega in nalicenega obraza so bile polne sočutja. »To vendar ni občevanje za boljšega človeka; Pohlinu se niti ne sanja, kako sprejeti takšno osebo. Ne rečem, ako bi prišel k nam —«

»Saj slišiš, da se zanima za Vido,« je hudobno pripomnila Nina. »Ljubezen ga vleče, vse drugo mu je malo mar.«

(Dalje.)

vojakov, bodo morali nazaj v odvetniško prakso, kajti vsega časa vojne službovanja jim ne moremo všteti. Pri izpitih bomo strogi in zahtevali vso stvarino, le upravno pravo bomo malo spregledali. — Kako milostno!

Tako gg! Za 4 in večletno krivico pod avstrijskim režimom nas poženete sedaj služiti k našim prejšnjim tovarišem, daste tem priliko, zasesti vsa boljša mesta in brusite nože, da nas boste trančirali na svojih zelenih mizah. Zdaj želite, da bi se mi mesce in leta pripravljali na odvetniški izpit — preostaja le še, da medtem uvedete numerus clausus.

Potem ste nas ubili in zatrli, v kolikor tega že Avstrija ni storila.

Toda tako mirno in gladko ne pojde! Mi zahtevamo odločno, da nam pustite vse one ugodnosti, ki nam jih je priznala celo birokratska Avstrija (gl. cit. odredbo), mi zahtevamo, da se nam izpregledajo odvetniški izpiti, če pa tega ne, da se imenujejo v izpraševalne komisije moške, ki imajo srce na pravem mestu, in ne izgledani avstrijski birokrati. Mi zahtevamo, da se nam odvzame ves nepotreben učni balast in da se nam dovoli, polagati izpite tudi v Zagrebu in Beogradu!

Vse sotrpine pozivamo, da se strnejo za temi zahtevami in podvzamejo najodločnejše korake, da se jim ugodi. Dr. -o-

Nova nasilstva koroških Nemcev.

Ljubljanski dopisni urad je v obzoru prejel nastopni posnetek iz nekega uradnega protokola z dne 3. februvarja 1919: Dne 11. januarja 1919 je bil župnik Jakob Kindelmann v Kloštru pri Grebinju v svoji sobi, ko je prišla k njemu njegova sestra vsa prestrašena s poročilom, da hočejo vojaški roparji pri glavnih vratih vdreti v župnišče. Župnik je vzel samokres in pobegnil skozi vrt proti Grebinju, meneč, da je tam še jugoslovanska posadka. Nemški vojaki so streljali za njim, ne da bi ga zadeli. Šele v Grebinju je videl, da tam ni več jugoslovanske posadke. Srečala sta ga dva oborožena nemška civilista in ga tirala k nemškemu vojakom v Narodni dom. Tam so ga pehali, mu pljuvali v obraz in mu pretili z granatami. Kmalu potem so prignali tudi župnika Holca iz Grebinja. Tudi njega so vojaški psovali, ga zmerjali »Windisches Schwein, windischer Hund, Verräter, verdammter Pfaffe« itd. Naposled so ju vojaški odpeljali proti St. Andreju v Labodski dolini, in sicer v največjem dežju. Na potu je okoli 25 nemških vojakov prisililo oba župnika, da sta stopila z voza. Agent Wilhermer iz St. Andraža je nastavljal župniku Holcu samokres na prsi in bi ga bil ustrelil, ako ga drug vojak ne bi bil hitro potegnil nazaj. Potem so zahtevali vojaški, da bi vrgli »oba farja« na tla in pognali konje preko njiju ali pa da bi ju privezali na konje in ju tako vlekli v St. Andraž. Spravili so ju na drug voz in ponavljali najhujše grožnje. V St. Andražu so ondodni vojaški sprejeli oba župnika z enakimi grožnjami, nekateri so ju klofotali. Drugi so ju bili s pestmi v obraz; eden jima je brisal z metlo preko obraza. Naposled so ju spravili med divjim krikom v občinski zapor; tiral ju je tjakaj mesar Kondrac iz St. Andraža, tako, da ju je držal od zadaj in delal z njima kakor z živino, ju stresal, butal skupaj in jima grozil, da ju pobije kakor vola. Od tukaj je podivjana soldateska tirala najprej župnika Kindelmanna v kasarno. Ondi so ga pustili na hodniku, da so se zabavali z njim vojaški v negližiju. Eden mu je dregal s palico v obraz, drug mu je nastavljal vsak hip revolver na prsi in na glavo. Ako je župnik Kindelmann proti temu protestiral, so ga bili po obrazu. Čez nekaj časa je prišel nadporočnik, v civilu baje nadučitelj v Krškem (Koroškem); ta ga je dal odvesti v veliko mrzlo sobo. Prve straže mu niso dale vso noč nobenega miru. Proti jutru je prišla druga straža, starejši pametnejši vojaški, ki so mu prinesli tudi tople črne kave, ker je

bil že čisto onemogel. Po intervenciji župana Manrija iz Grebinja so ga peljali v gostilnico Mayerhoferjevo. Tam je dobil boljšo postrežbo in prej omenjeni nadporočnik je čutil potrebo, da se oprostí zaradi grdega ravnanja vojaštva. Med tem je nemško vojaštvo z nemško civilno drhaljo vred oplenilo župnišče. Vzeli so župniku in njegovi sestri vse perilo, vso obleko in obutev, razen tega vse meso, mast mošt itd. Ob tej priliki je hotel nemškutarski trgovec iz grebinjske okolice ubiti župnikovo sestro s kopitom. Tako, oziroma še huje so ravnali z župnikom Holcem. Pozneje so spravili oba župnika v Volšperk in šele 21. januarja v Celovec ter ju internirali pri knezoškofu. Tudi Holcu so izropali vse župnišče. V župniščih so se podivjani vojaški zabavali na svoj način in se norčevali iz obredov katoliške cerkve. Opazilo se je, da so morali komandantje dopustiti, da so vojaški delali, kar so sami hoteli, in grozno je misliti, da bi razuzdana soldateska ter nemški in nemškutarski civilisti še nadalje vladala v naših pokrajinah.

Pod italijanskim jarmom.

Obupni klici naših bratov.

Glasom nekega članka v uradnem listu „Osservatore Triestino“ snujejo naši „prijatelji“ zakonske načrte, na podlagi katerih bi potom javne dražbe prodali vso erarsko industrijsko in zasebno imetje v zasedenem ozemlju ter z izkupilom, ki ga cenijo več milijard, celili težke finančne obremenjene italijanske domovine.

Moralno smo že usmrčeni, ker nam bodo kmalu odvzeli vse pravice zlasti v jezikovnem pogledu. Ako se še ta nakana uresniči, pridemo z be-raško palico in culjico v roki v Jugoslavijo prosit naše brate usmiljenja, ker bi drugače tukaj morali poginiti.

Italijani kradejo vseprek.

Knin, 11. febr. (Lj. k. u.) Dalmatinski dopisni urad poroča: Italijanska okupacijska oblast si je prisvojila materijal, ki je bil v Kninu za dela na novi liško-dalmatinski železniški progi. Zaplenila je ves materijal, vse stroje in ves živež, ki je bil preskrbljen za prehrano delavstva in je last podjetja „Dalmaspój“. Zaplenjeni materijal je vreden nad tri milijone kron.

Italijani nočejo razumeti našega jezika.

Županstvo občine Rakej je vložilo že decembra meseca pri tamošnjem laškem poveljstvu protest proti okupaciji v slovenskem jeziku. Poveljstvo je protest zavrnilo s pripombo, da ga ne sprejme, ker je pisan v slovenskem jeziku.

Nov interniranec.

Dr. Ludvik Jenko, občinski in železniški zdravnik v Ajdovščini, je v času, ko so se snovali Narodni sveti v naši domovini, prevzel predsedstvo Narodnega sveta v Ajdovščini. Med umikom avstro-ogrskemu armade je z drugimi odborniki skrbel, da se je Ajdovščina kolikor mogoče obranila škode, posebna naloga je bilo čuvanje velikih municijskih zalog. Ko ho prišli Italijani, je z županom vred, kakor se je zgodilo to po vseh drugih krajih, vložil protest proti okupaciji. Nato se je Narodni svet prostovoljno razšel. 29. decembra 1918 je bil sprejet radi bolezni v tržaški sanatorij, kjer je ležal do 4. februvarja 1919. Že ves ta čas so prihajali v sanatorij karabinerji poizvedovat po njem in tudi njega izpraševati. 4. t. m. je bil pozvan na karabinerski oddelek, kjer se mu je vročil ukaz, da se mora do 9. t. m. prigrasiti v Civitavecchio v Italiji v svrhu internacije na Sardiniji. Dr. Jenko še ni ozdravel; ne samo, da je vsled bolezni oslabele, ampak bil bi tudi potreben daljšega specialističnega zdravljenja. Governorat je prošnjo, da bi se dr. Jenku dovolilo oditi na Dunaj, oziroma definitivno zapustiti zasedeno ozemlje, odklonil.

Mirovna konferenca.

Wilson brani Nemce.

Lugano, 12. (Lj. k. u.) Čehosl. tisk. urad poroča: Barzini javlja, da je bila zadnja seja vojnega sveta zelo burna. Wilsona baje navdajajo boljše čutila do Nemčije. On hoče respektirati demokratski duh v novi Nemčiji. Balfour in Clemenceau ostro protestirata proti temu, da bi Nemčija sama poročala o količinah vojnega materijala, ki ga še ima. Clemenceau je zaklical: „Vedno so nas nalagali in nas bodo tudi vedno nalagali!“ Naposled so imenovali komisijo, ki bo določila gospodarska in vojaška sredstva za ukrofitvev Nemčije.

Političen pregled.

Romuni — vredni bratci Italijanov. Praga, 11. februvarja. (Lj. k. u.) Čehosl. tisk. urad poroča: Jugoslovansko poslanstvo prosi za objavo nastopne vesti: Romuni so v državah alirancev in nevtalcev razširili vesti o činih srbskega terorja, ki so se baje dogodili v Banatu. V tem zmislu so Romuni vojaškim misijam zveznih držav v Bukarešti izročili poseben memorandum. Vse te vesti so povsem neresnične. Okupacijska vlada se mora kajpada brigati za red in disciplino, zlasti če gre za okoliše, kakoršne so zasedli Srbi, kjer so se namreč po odhodu avstro-ogrskih oddelkov pojavili sumljivi znaki. Kljub vsemu v vzhodnem Banatu, kolikor so ga zasedli Srbi, ni bilo nemirov, dokler niso tja prišli iz tujine tjakaj poslani hnjakači. Pa tudi potem so srbske oblasti nastopale tako, da jim je ameriška misija izrazila pohvalo in priznanje, kar treba beležiti v interesu resnice.

Otvoritev angleškega parlamenta. London, 11. februvarja. (Lj. k. u.) Glasom Dunaj. kor. urada javlja Reuterjev urad: Kralj je danes otvoril parlament s prestolnim govorom. Ocenil je najprvo razpad Nemčije in potrebo, da se pusti primerano vojsko na bojnem ozemlju v svrhu izkoriščanja uspehov. Konferenca v Parizu deluje povoljno in ni čuti o nobenih nesporazumljenjih. Prestolni govor zahteva končno sredstva za kritje povročenih trajnih in novih izdatkov.

Viljem in Franc Josip stá hotela imeti vojno. Pariz, 11. (Lj. k. u.) Čehosl. tisk. urad poroča: Glasom „Corriere della Sera“ piše „Temps“: Nemško-avstrijski državni tajnik za zunanje stvari je baje med tajnimi dokumenti bivšega avstro-ogrškega ministrstva za zunanje stvari našel poročilo Viljema in Franca Josipa, v katerem se dokazuje potrebo, napovedati Srbiji vojno, da se ohrani avstro-ogrška monarhija in da bi nemčija imela močnega zaveznika. To poročilo, ki so ga sestavili meseca junija l. 1914 pred sarajevskim atentatom dokazuje dovolj jasno namen osrednjih držav, napovedati vojno.

Milan Pribičević odlaga vojaško sukno. Polkovnik Milan Pribičević je povodom vesti, da namerala stopiti v pokoj in se posvetiti političnemu delu med jugoslovanskim kmetskim ljudstvom, sotrudniku Novinarskega odseka, ki se je tozadevno obrnil do gospoda podpolkovnika samega izjavil, da je vest resnična. Polkovnik Pribičević je izjavil: Vložil sem prošnjo za upokojitvev. Jaz nisem bil vojak po poklicu in zaio, da bi dosegel višjo šaržo, ampak samo zato, kar sem se vedno zavedal, da je osvobodjenje in ujedinjenje mogoče samo z vojaško silo in potom revolucije. Zato sem do sedaj delal kot vojak in kot revolucionar. Danes je vojaško delo končano, vsaj tako upamo. Sedaj je za to idejo najbolj potrebno politično in kulturno delo med narodom. Kar se tiče programa, na čigar podlagi hočem delovati, se bom na vsak način priključil veliki demokratski stranki Hrvatov, Srbov in Slovencev. Zastopal bom v njej najskrenejše Jugoslovansko. Potegoval se bom za obsežne reforme na korist kmetom za radikalne odredbe v svrhu modernizacije našega javnega življenja. Tudi

našo vojsko bo treba modernizirati na podlagi demokratskega načela. Veliko več bom mogel storiti kot neodvisen delavec, kakor če bi obdržal uniformo.

Tajna poročila trinoga Friderika. Praga, 12. februvarja. (Lj. k. u.) Čehosl. tisk. urad poroča: „Narodni listy“ javljajo: Novinarski oddelek nemško-avstrijskega državnega urada za vojaštvo bo izdal brošuro s tajnimi poročili, ki jih je svojčas nadvojvoda Friderik predložil kot armadni vrhovni poveljnik cesarju Francu Josipu. Ti poročila vsebujejo zlasti prisilne odredbe proti Čehom. List ob tej priliki ostro napada nadvojvoda Friderika.

Proti delomrznim na Českem. Praga, 12. (Lj. k. u.) Čehosl. tisk. urad poroča: Narodna skupščina je danes razpravljala zakonski načrt o podpori brezposelnih do 15. marca. Po tem roku bodo vsakega, ki noče delati zabeležiti v poseben seznam delomrznih elementov. Načrt odklanja sorodnikom brezposelnih podporo in pozivlje vlado, daj sklne zaslina dela in naj vpliva na podjetnike, da delavcev ne odpuste brez vzroka. V drugih slojih je mnogo več delomrznih. Posl. Johannes je stavil resolucijski predlog, ki zahteva brezobzirno postopanje s pohajkovalci, javno nadziranje dela in preiskavo, so li podatki, podani po podpirancih resnični.

Dobre vesti.

Francoska vlada je odredila, da se bode tudi v letu 1919 poletni čas pomaknil in sicer, v noči od 1. na 2. marca za 60 minut. Normalni čas se bode uvedel zopet 5. oktobra. Vprašanje je samo, če se bo zmozel ta čas vzdržati tudi po sklenjenem miru. Vlada je v svrhu proučitve tega vprašanja postavila posebno komisijo. — Snoči je v Zagrebu nenadoma umrl politik in pisatelj dr. Ante Radič, brat znanega voditelja „Seljačke pučke stranke“, Stjepana Radiča. Dr. Ante Radič je bil ustanovitelj te stranke in njen prvi vodja. Pozneje ga je izpodrinil v vodstvu njegov mlajši, alogitnejši in brezobzirnejši brat. — Dr. Melko Čingrija je dobil iz Beograda brzogovorni nalog, da mora takoj odpotovati v Pariz. — Tvorica karbida in cionamida na Dolgem rtu (Dalmacije) prične zopet z obratovanjem, kar je posebne važnosti za naše narodno gospodarstvo. — Glasom poročil iz Londona so zavezniki sklenili, obnoviti trgovsko zvezo s Srbijo in Rumunijo. — Minulo nedeljo se je vršilo na Dunaju protestno zborova je dijakov in dijakinj, ki so jih izgnali z dunajskih visokih šol. Navzočih je bilo 2000 dijakov in dijakinj. V Rimu in Milanu je prišlo minulo nedeljo do velikih republikanskih demonstracij. V Rimu je morala nastopiti policija. — V ponedeljek so prišli 3 izvedenci italijanske komisije v dunajske galerije in so zahtevali izročitev 50 slik, ki jih je svojčas cesar Ferdinand iz Benečije poslal na Dunaj. Ravnatelj je izjavil, da ne more ugoditi njihovi želji, ker nima naročila. Komisija je nato dejala, da se morajo slike oddati do jutri, sicer bi se takoj ustavi dovoz živil. — Jutri zvečer dospje na budimpeštanski južni kolodvor prvi brzovlak iz Pariza na potu v Bukarešto. — Glasom Čehosl. tisk. urada poroča „Avanti“ iz Genove, da se je ondi pri zborovanju zveze kovinskih delavcev sklenilo uvesti v vsej Italiji osemurni delavnik. — „Corriere della sera“ poroča: Večji del bivšega avstrijskega trgovinskega brodovja, in sicer 54 ladij, se nahaja še v Tarentu. Pričakuje se še 30 ladij. — Nastavljenci zavarovalnih družb so sklenili splošno stavko nastavljenec zavarovalnih družb v Velikem Berlinu.

Dopisi.

Ptuj. Ptujski Slovenci še vedno mislijo, da so v stari Avstriji. Zlasti naši fantje se ne zavedajo preveč svojih domovinskih in vojaških dolžnosti. Gospodje na okrajnem glavarstvu ne smejo pozabiti, da sedaj ni čas za vojaške oprostivke. Našim strahopet-

nežem pa svetujemo, da skoraj izpolnijo svojo dolžnost, ker jih bomo prihodnjič z imeni naznanili kot dezerterje. Kdor noče ubogati naših oblasti, je izdajalec domovine.

Trbonje. Prvi shod v marberškem okraju se je vršil v nedeljo, dne 9. t. m. v šoli v Trbonjah. Obnesel se je tako, da nam je v dobro spodbudo. Trbonjsko učiteljstvo se iskreno zahvaljuje v prvi vrsti gospodu okrajnemu glavarju dr. Ipavcu, ki je odredil ta toli potreben shod in se ga udeležil, kakor tudi ostalim govornikom. Trbonjčani, oklenite se teh dobrih, odkritosrčnih državljanov, ki hočejo le vaše blagostanje in ne poslušajte več raznih dvomljivih hujšakčev iz Maribora in od drugod, ki vas hodijo vznemirjati z raznimi lažmi ter vam ponujajo na neznan način pridobljeno blago za vaš pošteno pridelan živež. Storitve ž njimi tako, kakor z luliko v pšenici!

Dnevne vesti.

Dr. Korošec in general Maister častna občana. Občina Šmarjeta ob Pesnici, Grušova in Dragučova v pol. okr. Maribor so imenovali ministrskega podpredsednika dr. Antona Korošca in generala Maistra svojim častnim občanom. S tem so jasno izrazile svojo narodno vdano in obenem demonstrirale proti nemškim okupacijskim načrtom. Pripomniti moramo, da leže gori omenjene občine na naši skrajni severni meji.

Ljubljanski občinski svet je v svoji seji 11. t. m. enoglasno protestiral proti okupaciji slovenskega ozemlja po Italijanih in Nemcih, proti nasilnemu postopanju v zasedenem ozemlju in proti vsaki državni ureditvi brez celokupnega jugoslovanskega naroda.

Primorski begunci, sedaj vojaki pri 5. stotni tržaškega pešpolka, so poslali na pristojno mesto izjavo, kjer zahtevajo ujedinenje naše po Italijanih zasedene slovenske kraje v svobodno državo SHS.

Slovensko vseučilišče v Ljubljani. Kakor doznajemo, je že določeno, da se otvori prihodnjo jesen v Ljubljani vseučilišče in sicer za enkrat bogoslovna, modroslovna in pravoslovna fakulteta. Obenem se odpre tudi tehnična visoka šola.

Črno-žolti poštni nabiralniki strašijo še vedno po Ljubljani. Bi li ne kazalo, da se prebarvajo? Takisto slab utis napravi glavni portal St. Peterške vjašnice. — Za Boga milega, potem ni čuda, da imajo o nas tuji mnemje, da smo še vedno Avstrijci! Še bo treba železne metle!

Beo Nemcev iz Jugoslavije naša vlada vse premalo vpoštevata. Ljubljanski Nemci, katerim so tla postala prevročna, prodajajo sedaj kar po vrsti svoja posestva raznim bančnim zavodom in privatnikom, kar je gotovo nad vse razveselivo. Tako smo dobili v kratkem obstoju naše države tovarno Tönnies, nadalje Samassa in slična druga večja podjetja. Pred par dnevi je prodal svojo hišo tudi znani zagriženec svojo tvrdko C. Holzer, J. Bürger za težke tisočake. Ti ljudje so naše ljudstvo izsesavali leta in leta, a sedaj med vojsko so si napravili pa naravnost hojento premoženje. V Nemški Avstriji strogo pazijo na tike, ki imajo namen, da se izselijo in s tem odtegnejo davčni oblasti. Iz zanesljive strani vemo, da se bo pri nas napravil vojni dobičkarjem neusmiljeno postopalo. Naložilo se jim bo do 80% davka na njihov dobiček. Čas je, da se tem ljudem, ki imajo očividni namen, da kar najhitreje izginejo iz naše zemlje, naloži primeren davek od njihovega skupička, ki ga nameravajo unesti v Nemško Avstrijo. Postopati je pa treba dotičnim oblastnim hitro in radikalno, dokler ti dobičkarji ne odnesejo pete.

Lire, leje in vojna posojila posreduje — tako se čita skoraj vsak dan v naših dnevnikih. Ljudstvo se opozarja, da so brezvestni špekulantje, ki izrabljajo nevednost in krvošesne namene. Vojna posojila notirajo na borzi od 60 do 68, a ti brezvest-

neži ponujajo in begajo ljudstvo z 40 do 50 procentov. Isto je z denarjem tuje veljave. Kdor ima kaj na prodaj, naj se preje informira pri denarnih zavodih. Sicer pa kje je oblast, da bi temu škandalu napravila konec?

Židje, s katerimi so drugi kraji nad vse blagoslovljeni, niso dosedaj imeli pri nas obstanka. Toda vojska je tudi tukaj posegla vmes. Priteplo se je nekaj teh verižnikov v naše kraje, ki so trgovce in obrtnike tirali v verižno kupčijo, da je krvošestvo premila beseda za to. — Bili so to razni Schoori, Rosenfeldi in še cel paternošter. Vlada je posegla sedaj vmes in odpovedala mnogim stanovanjem, med drugim tudi tem židom. Čas je, da se te ljudi iztrga iz naših krajev, popreje naj se pa tem tičem primeren vojnodobitveni davek naloži. Rosenberg, kakor sam priznava, si je naredil do malega milijon. Do poloma v Zadrugi centrali so tudi te korifeje pripomogle. Dali smo podatke, drugo pa naj stori vlada oziroma policija.

Iz šolske službe. Višji šol. svet SHS v Ljubljani je odslovil iz službe Franca Klöckla, šolskega voditelja pri Sv. Jerneju nad Muto ter tja namestil Ivana Verbiča.

Mestni dekliški licej v Ljubljani se bo poddržal in preosnoval v osemrazredno dekliško realno gimnazijo.

V svojem imenu vas obsodim. „Jutranji list“ poroča: V nekem večjem kraju Dalmacije je moral sodnik soditi obtoženca. Toda ne ve, v čem imenu naj izreče sodbo. Premišljuje. Potem pa se vzdigne. Nastane svečana tišina... in sodnik spregovori: „V svojem imenu vas obsodim“. Zagrebški list dostavlja: Teško nam, ako bomo sodili vsak v svojem imenu...

Uljudnost je lepa lastnost. Neka vojaška oblast v Ljubljani dopisuje z zasebnimi strankami prav po avstrijsko: Pozivjam Vas itd. Malo več uljudnosti pač ne bi škodovalo!

Največji junak v boju proti alkoholizmu je brez dvoma krčmar pod Rožnikom, ker toči še danes prav slabo vino po 14 K liter. Priporočamo ga „Sveti vojski“ v odlikovanje.

Malo več zavednosti! V jugoslovanskem poštno-oficijantnem tečaju je še par gospodičen, ki se še vedno ne zavedajo, da niso v „Cilli“, ampak v prestolici Slovenije. Govore namreč vedno še v oni „Herrnsprache“, kateri pravimo mi nemško. Malo več zavedanja gospodčne iz lepe štajerske doline!

Tatvina. Dne 11. t. m. zvečer je bilo z vitrihom ulomljeno v sobo g. režiserja slov. nar. gledališča Bratine v tivolskem hotelu. Ukradeni so bili več obleke. Tatu so zasedili po smodkah, ki jih je imel g. Bratina na mizi in so se našle na omari tatu, nekega Dalmatinca, ki je nočeval v sosednji sobi. Smodke je g. Bratina spoznal po razni kakovosti in po tem, ker je bila ena nekoliko odigljena. To je že druga tatvina v tivolskem hotelu.

Imena naših novcev. Kraljeva vlada v Beogradu je vprašala deželno vlado v Ljubljani, kako naj se naš denar imenuje, ali dinar ali krona. V Ljubljani so odgovorili, naj ostane pri kroni, da bi ljudstvo ne mislilo, da je ob vsi veljavo. Začnimo prav tako! Polagoma pa si bomo, kakor v trgovini, obrti, upravi, sodstvu, šolstvu itd., tudi v valuti postavili svojo podlago, kakor hitro dobimo zanesljive meje, trdne gospodarske razmere in zdrav uvoz in izvoz — torej zdrave carinske odnošaje na meji. Takrat pa si ustanovimo tudi novce z lastnimi imeni, ker so dosedanj tujega izvora. Solid je iz vojaške latinščine, dolar od J. ahimovega dola, vinar je Dunajčan (Wiener), helar je nemški belič; povrh imamo Napoleondore. Marija-Terezničke, goldinarje po mestu Firenci, krone in krajcarje po nemškem vzorcu. Dinar je latinski, ducat in cekin so beneški. Ako v novi državi ostanemo pri teh imenih, nam bi tujec opravičeno očital, da nimamo lastne kulture; zato naj ne sme biti samo blago, tudi denar in njegova imena morajo biti naša. Kaj pa nam je bližje kakor imenovanje po državi sami! Država je

jugoslovanska, obstoječa iz Srbov, Hrvatov in Slovencev; kakor so torej Benečani imenovali dukate po svojih predsednikih (duka), tako imenujmo mi denarno jednoto po Jugoslovanih; mesto forintov, dinarjev, kron, vinarjev, petkronskih, pa prekrstimo svoje novce v Srbe, Hrvate in Slovence. Vnet bivalec naše mlade kraljevine bo torej nosil v žepu Jugoslovane, med drobižem in bankovci pa naj bodo Srbi, Hrvati in Slovenci, gotovo umestneje, kakor tuji Louisdori, Marija-Tereznički, goldinarji, krone, dinarji ali celo odurni helerji in ficki, kakor jim nekateri pravijo. — J. Z.

St. Ruperski Sokol na Dolenjskem je priredil preteklo nedeljo popoldan dobrouspelo igro „Na ogledih“.

Perilo za naše vojake. Naši fantje, ki branijo našo domovino na Koroškem in Štajerskem, pogrešajo potrebnega perila. Odbor dobrosrčnih gospa zbira v ta namen perilo po Ljubljani. Po deželi pa ne more. Zato se je obrnil potom „Dobrodolne pisarne“ do župnih uradov in šolskih vodstev po vsem nezasedenem slovenskem ozemlju, naj bi blagovolili pomagati, da se zbira perilo tudi po deželi. Nabrano perilo naj se odda dotičnemu okrajnemu glavarstvu, odkoder se bo doposlalo „Dobrodolne pisarni“ v Ljubljani (Aloizijeviše). Iz krajev pa, kjer jim je priročneje poslati direktno tej pisarni, naj pa kar njej pošljejo. — Pa tudi vsaka druga obleka se hvaležno sprejme. Kajti invalidi vedno prosijo obleke, a se jim more le malo ustreči. Če smo za staro Avstrijo toliko podobnega dela naredili, storimo to tudi za našo pravo domovino!

Prošnja invalida. Invalid, bivač v I. jugoslovanski bolnici, oddelek 14, se obrača do dobrih Jugoslovancev s prošnjo, da bi se mi podarila harmonika v zabavo in razvedrilo vseh tukajšnih invalidov. Iv. Burger, invalid, I. jugoslovanska bol. odd. 14.

Naši slepi vojaki se obračajo tem potom do slavnega občinstva, proseč za kakšno glazbilo, ki bi jim slajšalo njihovo kruto usodo. Najbolj primeren bi bil gozdni rog (Flügelhorn). Če bi kdo bil voljan ga darovati v ta blagi namen ali vže obrabljen za primerno ceno odstopiti, se naproša, naj se zglaš pri č. sestri Klari v XIV. oddelku belgijske vojašnice ali pri vojnemu kuratu Bonaču (trgovina Bonač).

Izgubljeno. V nedeljo popoldne je nekdo vzel v Slavčevi društveni sobi šal. Oseba, ki ga je vzela je znana in se prosi, naj ga prinese hišniku v Narodnem domu.

Kulturen pregled.

Nova pota Jugoslavijanov. Spisal dr. Živko Lapajne. V tej izredno zanimivi knjigi ne razpravljajo se samo javno-higijenska vprašanja, kakor n. pr. pravilno lečenje jetike itd., marveč še obilica drugih, zlasti gospodarskih in šolskih vprašanj. Razpravlja se n. pr. kake postavbe bi bilo skleniti, da pridejo Ljutomerčani do svojih loz, sploh Slovenci — dozda narod proletarcev — do posestva in imenja, nadalje, kako bi se opomogli jugoslovanski kmetje, obrtniki, trgovci, delavci in industriji do srečnejše eksistence, kakorsne dozda nismo bili deležni. V knjigi so navodila kako je preustrojiti vse šolstvo, da bo v korist kmetu, delavcu in vsem stanovom naroda. Nikdo naj tedaj v lastnem interesu ne zamudi, proučiti vsa omenjena izredno važna vprašanja! Knjiga pa se dobiva po vseh knjigarnah za ceno 2 K, glavna zaloga pri L. Schwentnerju v Ljubljani.

Nova knjiga prirodozlovnega društva v Zagrebu. Kot druga knjiga „Izbranih del iz prirodozlovnja“ je izšlo znamenito delo slavnega francoskega učenjaka Delageja „Teorije o razvoju“. Delo je prevedeno v vse evropske jezike. Jugoslovani imamo sedaj hrvatski prevod. Francoski učenjak je strnil v tej knjigi vse pozitivne nauke o razvoju živih bitij na zemlji. Opisal je natanko darvinizem, temeljna načela slavnega francoskega zoologa Lamarcka, nemškega učenjaka Weismanna,

teorije Rouxa, Mendela idr. Knjiga je potrebna vsakemu inteligentu, da si obogati svoje znanje z najnovejšimi pridobitki moderne vede. Nevezana knjiga stane 7 kron, vezana 8 kron 50 vin. Naročuje se pri uredništvu „Prirode“, Zagreb, Demetrova ulica 1. Dobi se pa tudi v vsaki boljši knjigarni.

Gospodarstvo.

Štetje živine. Štetje živine se je vršilo zadnjikrat po stanju z dne 30. aprila 1918. Prehranjevalni urad nima jasne slike, koliko glavne živine bi se lahko odvezlo v posameznih krajih, ne da bi se s tem uničevala živinoreja. Zato izvede prehranjevalni urad dogovorno s poverjeništvom za kmetijstvo štetje vse živine (goveje živine, konj, prašičev, ovac in koz) po Sloveniji po stanju z dne 28. februvarja 1919.

Živež gniye — a ljudstvo strada. Glasom poročil v hrvatskih listih je v Slavoniji in Sremu še danes 8—10.000 vagonov nepobrane koroze, ki gniye po njivah. Delavcem obljubujejo četrtino nabrane koroze, a vzlic temu nočejo delati. Zato predlaga neki trgovec v „Jugoslovanskem ekonomistu“, naj se dovoli prosta trgovina, pa bodo že trgovci poskrbeli, da se koroza pobere. — O tem predlogu bi se dalo razpravljati, toda pod gotovimi pogoji in predvsem brezpogojni prepovedi izvoza preko državnih mej.

Cena živine na Hrvaškem in pri nas. Cena živine je na Hrvaškem približno tako visoka kakor pri nas; kilogram žive teže stane pri goveji živini 8—12 K. Zato je umljivo, da se živina izvažna na Hrvaško in v ozemlje, zasedeno po Italijanih, kjer se plačujejo prav tako visoke cene. Slovenski živinorejci so bili že v avstrijski dobi oškodovani za milijone, ker je imela goveja živina v ozemlju, naseljenem po Slovincih, nižjo ceno nego drugod ista živina enake kakovosti. Ministrstvu za prehrano v Beogradu se pošlje spomenica, v kateri se zahteva, da se na vsak način izenačijo cene za govejo živino v vsem kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Razno.

Denar za Franc Ferdinandov spomenik. Po umoru Franc Ferdinandu v Sarajevu so nabrali nad en milijon kron za njegov spomenik. Ker so za spomenik največ prispevali mohamedanci, predlaga sedaj glasilo jugoslovanske mohamedanske demokracije „Jednakost“, naj se s tem denarjem vzgoji sirota, ki bi imel ime glavnega sarajevskega atentatorja Gavrilo Princip.

Kako se je dr. Anton Biankini spoznal z Wilsonom? Znano je, da je Wilsonov svetovalec o jugoslovanskih zadevah zdravnik dr. Anton Biankini, brat bivšega državnega poslanca Juraj Biankinija. Pred kakimi sedmimi ali osmimi leti se je zgodila Wilsonu ravno pred hšo dr. Biankinija v Čikagu nesreča z avtomobilom. Zahtevali so takoj zdravnika in prvi je dospel na lice mesta dr. Biankini. Nudil je Wilsonu ne le prvo pomoč, ampak ga tudi negoval tri dni v svojem stanovanju. Wilson takrat še ni bil predsednik ameriške Unije, a od takrat datira znanje in prijateljstvo med njim in dr. Biankinijem. Cujemo, da se dr. Biankini nahaja sedaj v Parizu, v Wilsonovem spremstvu, ki se večkrat poslužuje njegovega nasveta.

Zadnje vesti.

Pogajanja na Štajerskem.

Maribor, 12. februvarja. (Lj. k. u.) Uradno se poroča: Danes so se ves dan nadaljevala pogajanja zaradi določitve demarkacijske črte in so zvečer tako daleč dozorela, da je pričakovati jutri dopoldne podpis pogodbe. Tekom popoldneva se je pojavilo pri Nemcih nekoliko več razumevanja za dejanski položaj.

Gradec, 12. februvarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Pogajanja za

določitev demarkacijskih črt, se bodo dokončala šele jutri 13. t. m. Premirje se še enkrat podaljša za 24 ur.

Hrvatsko politično življenje.

Zagreb, 12. februarja. (Izv. por.) Napredna demokratska (Lorkovičeva) stranka je začela prirediti predavanja o politični ureditvi države SHS. Svoja predavanja utemeljuje stranka z dejstvom, da je postalo politično življenje med Hrvati vsled pomanjkanja resne diskusije o političnih vprašanjih izredno pilitko. Povsod prevladuje površnost, s katero operirajo ljudje brez znanja in globljega razmišljanja. Zato ni čudno, pravi naznanilo o predavanjih, da se je izrazil neki učeni Slovenec, da na Hrvatskem sploh ni političnega prepričanja.

Brzovlak Zagreb - Belgrad.

Zagreb, 12. febr. (Izv. poročilo.) Predvčerajšnjem se je odpeljal iz Zagreba prvi poizkusni brzovlak v Belgrad. Ker se je poizkušnja dobro obnesla, bodo v kratkem uvedli stalne brzovlake med Zagrebom in Belgradom.

Led na Donavi in Savi.

Belgrad, 12. febr. (Izv. poročilo.) Včeraj in danes so se pojavile na Donavi in Savi velike ledene skale. Led pluje v takih množinah, da je onemogočen ves promet. Ker mostu preko Save še vedno ni, je Belgrad odrezan od jugoslovanskega ozemlja bivše monarhije.

Proti navijanju cen.

Zagreb, 12. febr. (Izv. poročilo.) Da se onemogoči navijanje cen pri goveji živini in pri mesu, so sklenili na današnji aprovizacijski konferenci na zagrebškem magistratu, da uvedejo za Zagreb in druge kraje 3 brezmesne dneve v tednu. Racija mesne porcije znaša 15 dkg za osebo na dan. Ker je tihotapljenje goveje živine izredno razvito, se ta naredba najbrž ne bo obnesla.

Aprovizacija.

Meso na rdeče izkaznice B bo delila mestna aprovizacija v petek, dne 14. t. m. in v soboto, dne 15. t. m., v cerkvi sv. Jožefa. Določeni so tale red: v petek, dne 14. t. m. popoldne od 3. do pol 4. št. 1 do 200, od pol 4. do 4. št. 201 do 400, od 4. do pol 5. št. 401 do 600, od pol 5. do 5. št. 601 do 800, od 5. do pol 6. št. 801 do 1000. V soboto, dne 15. t. m. popoldne od 1. do pol 2. št. 1001 do 1200, od pol 2. do 2. št. 1201 do 1400, od 2. do pol 3. št. 1401 do 1600, od pol 3. do 3. št. 1601 do 1800, od 3. do pol 4. št. 1801 do 2000, od pol 4. do 4. št. 2001 do 2200, od 4. do pol 5. št. 2201 do 2400, od pol 5. do 5. št. 2401 do konca.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

G. praporščak v jugoslovanski legiji Makso Kos se prosi, da naznani rodbini V. Jug. nadučitelj v Podovi p. Rače pri Mariboru nemudoma svoj naslov. 444 2-1

Proda se 6 metrov volnenega blaga za žensko ali moško obleko. Poljanska cesta 12, pritličje. 446

Išče se lokal v prometnem kraju v Ljubljani ali eventualno sprejme družabnika, ki bi že imel lokal. Ponudbe na upravo lista Jugoslavije. 447

Išče se lokal za restavracijo, gostilno, kakor tudi za skladišče, v Ljubljani ali v bližnji okolici. Ponudbe na g. Sojer Vekoslava, Hrenova ul. št. 17 v Ljubljani. 448 8-1

Špecerijske stelaže, prodajalna miza (pudl), umivalna miza, decimalna in maia vaga se kupi. — Cenj ponudbe na „Anončno pisarno Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3/l. 449 5-1

Karbidne svetiljke in karbid razpošilja točno na drobno in debelo trdka Martin Sučenc v Konjicah na Štajerskem. 448 20-1

2 kolesi, moško in žensko (Puch) jako fini, s staro pnevmatiko in dve vrvi se radi odhoda ceno proda. Naslov pove upravništvo. 441 3-1

Gospodična, mlada in inteligentna, želi korespondirati z inteligentnim gospodom pod šifro „Jana“ na upravništvo. 442 3-1

Gospode, ki so bili z Miljkom Jugom pri jugoslovanski legiji v Odesi, prosim, da mi pošljejo svoj naslov. Vinko Jug, nadučitelj, Podova pošta Rače pri Mariboru. 443 2-1

Bonbone vsake vrste po zmernih cenah dobavlja redno trdka Fran Medica, Ljubljana, Tržaška cesta 4. Postrežba točna in solidna. 30-18

Vsem ženinom in nevestam priporočam da se pri nakupu pohištva oglašite v zalogi pohištva, Vido Bratovž v Ljubljani, Marije Terezije cesta 13 (Kolizej) in Stari trg 4. 14

Vojno posojilo ter rumunski denar kupi trgovska agentura po najvišjem kursu. Trgovska agentura, Sodna ulica št. 5/l. 340 10-10

Najboljše in najsigurnejše naložen kapital! Trgovci z lokalom z zelo prometnem mestu v Sloveniji, kjer se nahaja promogokop in druga industrijska podjetja (vsled narodnostnih razmer zasiguran obstoj) išče kapitalista. Ponudbe pod „Tihi družabnik“ do 20. t. m. na anončno pisarno Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg št. 3/l. 30 5-4

Gostilno ali restavracijo se išče v najem. Kupi se tudi majhno gostilno. — Ponudbe na upravništvo. 371 9-7

Nogavice, katere se nahajajo pri podpisani, trdijo, da dalj časa v popravilu, naj blagovolijo cenj naročniki kmalu odvzeti. V nasprotnem slučaju se bodo smatralo, da se na te ne reflektira več in se bodo po preteku 14 dni oddale revnejšim slojem. Fran Kos, strojna pletilnica v Ljubljani, Sodna ulica 7. 384 3-3

Vojno posojilo in italijanske lire se kupijo po najvišji ceni od 9.-12. ure dop. in od 3.-6. ure pop. v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 7 (naspr. pošte) I. nadst. desno, vrata 12. V Kranju se posreduje v vili Skrem št. 66. 405 3-3

Kuharico pridno in pošteno, ki ima tudi veselje do kmetijstva, išče mlada gospa na deželi. Ponudbe z zahtevno plače pod „Poštenost št. 23“ na upravn. 407 6-4

50% in denar nazaj v treh mesecih, kdor založi približno 80.000 K za rečno, popolnoma varno podjetje. Ponudbe pod „Varno“ na anončno pisarno Al. Matelič, Ljubljana, Kongr. trg 3/l. 415 3

Iščem proti dobri nagradi stanovanje, obstoječe iz 3-4 sob s kuhinjo, električno razsvetljavo in če mogoče z vrtom, s 1. marcem 1919, in sicer meblirano ali nemeblirano. Ponudbe pod Emil Komaretho, intendant II. voj. okrožja, Šolški drevored. Prof. Šega. 419 3-3

Proda se 1 otroški voziček (zložljiv), 1 divan, 1 miza, 1 omara s predali, 1 čajni service. Gradišče 7. 421 3-3

Bukovo oglje se odda po vagonih, izpod 1000 kg pa samo, če se pošlje vreče. Za ponudbe prosi oglarski podvzetnik R. Frizzi v Vuhredu v Dravski dolini. 422 6-3

Pisalne stroje vseh sistemov kupi „Agentura & Komisija“ Marije Terezije cesta št. 6. Pismene ponudbe pop gornjim naslovom. 426 3-2

Gospod išče meblirano sobo s posebnim vhodom, ev. tudi s hrano, za takoj. Na ceno se ne ozira. Ponudbe na „Poštni predal št. 122“. 428 3-2

Čebulo dam za jabolka. — Naslov pove upravništvo. 437

Kupi se: 1280/ni milni kamen (Laugenstein), žima za sita, čaj, čokolada, pelinkovac in pravi vosek. 439 3-1

Proda se: 2000 kg medu v satovjih, 1000 kg fižola rumenega, 30 kg žime za postelje, 2 vagona čebule, 1 vagon kislega zelja in velika množina špecerijskega blaga, papirja, vreč itd. Ponudbe, ozir. vprašanja pod „špecerija“ na I. jugoslovanski anončni in informacni zavod Beseljak & Rožanc, Ljubljana, Frančevo nabrežje 5. 438 3-1

Učitelj enorazrednice želi menjati službo. Šola nova, vrt velik in lep. Drva se dobe lahko. Menja tudi z učiteljem večrazrednice, torej s prostim stanovanjem. Naslov pove upravništvo. 436 1

Baterije in hilze 445 3-1

K. A. Kregar le prve vrste, nudi najceneje trdka Ljubljana, Sv. Petra c. 21-23.

Dr. med. Benjamin Ipavic
mnogoletni asistent oddelka za ženske bolezni in porodništvo deželne bolnice v Ljubljani, zadnji dve leti operater ženske in porodniške klinike prof. Ernst Wertheima dunajske univerze
zopet ordinira
v Ljubljani, Turjaški trg št. 2.

Kupujem suhe gobe in dobre vreče
Prodajam kremo za čevlje

v kovinastih dozah, pol doze K 15—, cela doza K 28— za tucat, čevlje z lesenimi in usnjatimi podplati, tržne torbice itd. Dalje izvrstno letošnje in lanske vino in razno domače žganje. 401 3
M. RANT, Kranj.

Potom dražbe
se bo prodalo 440 2-1

pri „Balkanu“ na Dunajski cesti 33
v soboto, dne 15. februarja ob 10. uri dopoldne

1 vagon pralnega praška „Emona“ in več zabojev toaletnega in pralnega mila

Kavarna „Zvezda“.
Naznanjam slav. p. n. občinstvu, da otvorim dne 15. februarja t. l. v prostorih bivše Kazine v Ljubljani

kavarno „ZVEZDA“.

Priporočam se p. n. občinstvu, zagotavljaajo najsolidnejšo postrežbo pod skrbnim vodstvom. 432 3 2

Josip Ivančič, kavarar.

Čevlji tovarne Peter Kozina & Ko.
iz najfinejšega ševro, boks in lakovega usnja z usnjatimi podplati se dobe po dnevnih cenah.
Trpežni zimski iz fine teletine z gumijastimi podplati po 159 12
K 85— za moške, K 73— za ženske.
Vzalogi Ljubljana Breg.

Zavod za reklamo in snaženje
Al. Matelič
Ljubljana, Kongresni trg št. 3/l.

Mast, slaninu, suho meso i salamu (Braunšvajger)

razašiljem u sve krajeve Jugoslavije u poštanskim paketima od 20 kg po dnevni cijeni.

Ia kavin nadomjestak nepakovan K 5.50 po kg.
Ia kavin nadomjestak u paketima 1/4kg po K 6-50 po kg.
Novac unapried ili 50% kapare, ostatak uz pouzeće. Pakovanje (Sanduk) računam K 9.—, a poštarinu K 4-20. Kupci, koji lično dogju, mogu slobodno iz mjesta kao i preko granice Hrvatske svaku količino sa sobom poneti. 295 20 12

J. Gigović, tvornica suhomesnate robe i masti, Nova Gradiška, Slavonija.